

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Dissertationes Juridico-Theologicæ De Jure, & Justitia

Karchne, Simon

Augustæ Vindelicorum ; [Graz], 1714

§. II. An homo sit plenus dominus libertatis, famæ, honoris? Ubi an licita sui, aut reciproca infamatio falsi accusatoris, vel testis de crimine vero, occulto, aut secreto.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40013

§. II.

*An homo sit plenus Dominus libertatis, famæ, honoris,
ubi an licita sui, aut reciproca infamatio falsi accusatoris
vel testis de crimine vero, occulto, aut secreto.*

26. **D**ico primò homo est plenus Dominus suæ libertatis, quia potest se sponte tradere in servitutem, uti constat ex Exod. c. 21. & Deut. 15. ubi habreis hæc in perpetuam servitutem est concessa traditio. Istâ libertate usus est S. Paulinus, qui ut redimeret viduæ filium voluntariè servus factus est.

Item est Dominus multorum actuum vitalium tam materialium quam spiritalium, potest enim de multis liberè disponere eos ponendo, aut destruendo sine ullius injuria, potestque pati injuriam ab aliis illum impediens.

Dico secundò cum communi homo est plenus Dominus famæ, & honoris, unde per se loquendo est licita sui infamatio, nempe quamdiu lege, aut charitatis erga se, aut justitiæ erga alios non prohibetur uti dominio suo, prohibetur autem à charitate, quando sui diffamatione redderet se ineptum ad præstanda erga proximum officia charitatis, à justitiâ verò, quando infamia nostra cedit in infamiam communis, cujus membra sumus, hic infamia Religiosi redundat in monasterium, aut si se infamans sit inhabilis ad executionem officii ex justitiâ administrandi, ut Parochus, Episcopus, &c. Exceptio conclusionis est conformis scripturæ Eccle-

Ecclesiastici 41. *Curam habe de bono nomine. S. Thomæ hic quest. 73. Art. 4. Ad primum in cujusque arbitrio est pati detrimentum fama sua nisi vergat in detrimentum aliorum. Quæ limitatio fit propter Divum August. lib. de bono viduit. c. 22. ibi: conscientiam nostram esse necessariam nobis, famam proximo, proinde crudelem esse, qui famam negligit.*

Conclusio probatur, qui acquirere potest famam, honorem, &c. augere, ac per se loquendo de iisdem disponere, est plenus eorum Dominus, sed homo potest acquirere, & augere per omnes & per se etiam licitè disponere, ut patet primò aperiendo scelus dum petit consilium. Secundò ut evitet atrocem fortunam, nempe tormenta, licet ideo morte sit puniendus, imo aliquando tenetur, ut si famam proximi læsam nequit reparare sine sua infamia. Tertiò ad sui humiliationem, & proximi utilitatem exemplo S. Augustini in suis Confess. & S. Ignatii cum lachrimis sua peccata revelantis propter obstinati conversionem.

Peccatum tamen foret saltem leve se infamare graviter propter fugam levis fortunæ, quia est quædam prodigalitas, imò à levi etiam tunc excusat Tamburinus in

in Decalogum, atqui hæc non posset facere, nisi esset Dominus fame, sicut nequit defectu domini unquam se directè occidere, aut mutilare.

27. Quæres an fas sit reo se defendere contra accusatorem aut testem, etiam, dum accusat, aut testatur falsum crimen, reciprocè infamando?

Respondeo primò nunquam licere imponere falsum crimen accusatori aut testi iniquo, est enim non modo contra veracitatem, sed etiam mortale contra justitiam in materia gravi propter jus in famam, quod retinet iniquus accusator, &c. Oppositum damnat Innocent. Undecimus prop. 43. ita sonante *quid ni non nisi veniale sit detrahentis auctoritatem magnam sibi noxiam falso crimine elidere.* Similis est propositio 44. Ratio S. Thomæ quæst. 69, Art. 2, est, *quod falsum proponere in nullo casu liceat.* Vide de hoc fusius Joann. Cardenas *in crisi ad Innocent. Undecimi* propositiones 65. differt. 26.

Respondeo negativè de infamatione etiam per crimen verum occultum, quando hujus manifestatio est inutilis ad sui defensionem, qualis foret, si reus alià viâ saltem æque commodâ posset se defendere, vel si crimen probari nequeat, vel etsi probari possit, sit tamen tale quod testem de jure non reddit inhabilem ad testificandum. Ratio quia sui defensio non est licita, nisi per media conducentia.

Si autem crimen occultum verum manifestatum, & probatum reddat testem inhabilem, fas est prodere, quando non superest alius modus æque commodus se tuendi, etsi testis testetur, aut accusator accuset de crimine verò, ita Sanch, *lib. 6. Consiliorum 6. 5. dub. 32.* Lugo Carden-

Ratio est, quod pugnans contra reum cedit juri suo, quantum necesse est, ut reus se justè defendat.

Dixi crimen *occultum*, nam de crimine secreto aliter discurrendum. Est autem crimen secretum nihil aliud quam occultum, quod quis ex pacto expresso, aut tacito tenetur celare, ut si accusator, aut testis crimen suum causa petendi Consilii revelasset: tunc enim reus ex pacto tacito debet celare, & necessitas ipsa petendi Consilii facit pactum esse strictioris obligationis. Sic autem distinguunt Theologi apud Gormaz *D. 6. n. 337.* Si crimen fide secreti reo commissum vergit in grave damnum commune aut privati alterius, pactum etiam juramento firmatum non obligat, quia juramentum non est vinculum iniquitatis, si autem est crimen graviter nocens reipublicæ, aut tertio, proinde pactum superveniens id celandi est licitum, nequit se tueri objectione criminis, quia pactum est de re licita, ergo obligat, nisi adsit circumstantia redens pactum irritum.

Dicta obligatio ex pacto etiam tacito adeo est stricta, ut etiam Religiosi illius, qui cedit juri suo, ut ad superiores deferantur defectus extra confessionem resciti, non possint prodi ab illo, cui sunt communicati gratiâ Consilii ac directionis: quia inquit suar, *to. 4. de reliq. tract. 10. lib. 10. c. 7. n. 23.* Averterentur homines à quærendo animæ remedio, si talis usus concederetur.

Ut autem sit locus huic obligationi in Societate JESU requiruntur duo, ut delictum concedatur secreto, ac simul causa directionis, seu Consilii, unde si causa amicitie communicaretur notitia, cessaret

D

faret

faret obligatio, uti & si communicaret absque secreti conditione.

Eadem obligatio stringit reum, si hic delictum testis, aut accusatoris per

injuriam novit v. g. aperiendo litteras ad testem, vel accusatorem datas, aut ab eo missas: tunc enim detectio non est iusta defensio, sed lothalis detractio.

§. III.

*An homo sit proprietarius bonorum fortunæ, seu exter-
norum suppositâ primâ rerum divisione & quid de dominio
Angelorum, Dæmonum ac Christo ut homine.*

28. **B**ona fortunæ, seu purè externa sunt omnia sublunaria, ut agri, montes, flumina, &c. alia ultra sublunaria, ut Cælum, ac cætera corpora cælestia. Prima rerum divisio nullo jure divino, aut naturali præcepto facta est, quia scriptura nullibi revelat esse faciendam, nec natura per se inclinatur ad earum divisionem, sed reliquit omnia communia, ut quisque capiat quantum est necesse, permittebat tamen jus naturæ, ut fiat divisio, fuitque omnino hæc necessaria suppositâ hominum depravatione, eorumque multiplicatione ad præcidendas lites atque rixas in rebus occupandis, retinendisq; occupatis; unde cum jus naturale dicitur pacem esse servandâ in humana Societate, & ad eam post corruptos mores fuerit necessarium medium divisio rerum, ad hæc obligabat: sed quia nisi ex consensu omnium, aut ferè omnium gentium fuisset stabilita divisio rerum, pax firma non fuisset, hinc rerum divisio non est de jure naturæ simpliciter, sed de jure gentium, cum natura de se non dicitur, ut hæc res

potius, quam alia, ejusque potius major quàm minor portio ad hunc præ alio spectet, necessarius erat interventus gentium, aut ex horum consensu principis, qui determinaret ac bona communia reduceret ad jus proprietatis hominum.

Credibile autem est, quod suppositâ conventionem gentium divisio dominiorum facta sit partim occupatione, partim sortitione, ut si plures aspirarent ad occupationem ejusdem rei ad lites vitandas sorte decideretur, sicque acquisitum jus proprietatis ad posteros transmitteretur. His prænotatis.

Dico primò homo est proprietarius Dominus rerum sublunarium mobilium, ac immobilium, uti patet ex *Gen. 1.* ubi conditio homini tradita est dominandi potestas in terra, mari & aëre videlicet volatilibus Cæli, piscibus maris, & bestiis terræ, secus rerum superlunarium, quia de his nihil potest disponere, potest tamen eorum influentiis uti, proinde est quasi usufructarius cælorum, &c. fieretque illi injuria si per vim impediretur ab eorum usu,